4955

GARRAF

TEXT DE

D. RAMÓN PICÓ Y CAMPAMAR

MUSICA DE

D. JOSEPH GARCÍA ROBLES

BARCELONA
Imprenta Elzeviriana - Borràs, Mestres i C.ª - R. Catalunya, 12
1917

19

20

GARRAF

GARRAF

POEMA LÍRIC EN QUATRE ACTES

TEXT DE

D. RAMÓN PICÓ Y CAMPAMAR

MUSICA DE

D. JOSEPH GARCÍA ROBLES

BARCELONA
Impremta Elzeviriana - Borràs, Mestres i C.ª - R. Catalunya, 12
1917

PERSONATGES

GARRAF
LABOR
FALCONERA
GINESTA
VALLBONA
LA FATIGA
LA DONA D'AYGUA (Nympha)
GARRAF
POSEIDON
PROTEUS
ÆOLOS
EROS
ZÉPHIRS
SIRENES
NERÉIDES
TRYTONS
MONSTRES MARINS
ERINYES
HARPIES
CHOR D'ONES DEL MAR
CHOR

673439

ACTE PRIMER

Les Costes de Garraf

Primer terme: arenys y roquissá ab alguns pins. — Segon terme: á má esquerra 'l Mar fins á l'horitzó; á má dreta 'ls costérs y puigs de Vallbona; més enllá, la Penya de la Ginesta, el Pas Trencat, los cims del Castellot de Garraf y, en últim terme, la Penya Falconera.

Garraf, abatut per la dissort, seu demunt les roques van del Mar ab ses filles: Vallbona, Ginesta y Falconera.

ESCENA I

GARRAF, FALCONERA, GINESTA, VALLBONA

GARRAF. Ay de mí!... Mos jorns passaren!...
Mes ilusions se desferen com la boyra...
Com l'estepa gentil que naix á punta ¡d'auba y mor esfullada cap al tart, aixís foren ay!
los alts pensaments que havia concebut!

(Alçant els ulls al Cel, desesperat.)

¿Per qué 'm cridáreu á la vida?
¿Per qué, si havia de veure'm despullat de ma corona de gloria y magestat, y abatut per la dissort?

GINESTA. Oh, Pare!... Les forçes m'abandonan!...
VALLBONA. Oh, Pare!... Oh, Pare!... M' sento defallir!...
FALCONERA Quina vida més amarga, oh, Pare!...
Millor fora morir!...
GARRAF. Oh, Filles de mon cor!...
Vostres lamentacions fan mon dolor més viu!...
*(Lamentació) Oh, companya de ma vida, esposa casta!...
Oh, Mare de mes filles!...
Be fou cruel aquell que t'amagá á mos ulls allunyante de tes filles sens ventura!...
FALCONERA. ¿Per qué 'ns deixáreu, Mare mia!...
GINESTA. Sense vos tot es pena, tot tristor!...
VALLBONA. Tornau, tornau á nosaltres, oh, Mare benvolguda!...
GARRAF. Oh, Cels!... Oh, Mar!... Oh, Terra!...
¿Ahont hi ha dolor com mon dolor!...
CHOR *(eco)*. Ah!... ah!...

ESCENA II

ELS D'ABANS, CHOR

CHOR. Garraf!... Ta trista complanta
fins quin dia ha de durar?
¿Què hi fas abatut, inmóvil
ran vorera de la mar?
Assegut demunt les roques
y ab los peus dins l'arenal,
¿què 'n treus de contar als sitgles
que passan lo teu mal fat?
Esclau del Dolor, ¿qu'esperas?
¿De què 't queixas? ¿Per què 't planys?
GARRAF. Chor amich, si tu sabesses
ma dissort y mon mal fat,
mes queixes no 't sorprendian
ni estranyarias mon plant!...
CHOR. ¿De què et queixas? Digas, parla
¿quin' es ta dissort, Garraf?

---

* Els noms del marge entre paréntesis representen temes musicals de l'obra.

GARRAF. Llegeixla, oh Chor, en mes Costes
sens verdor!... En mes Valls
hermes y tristes!... Esguarda
mes Filles!... ¿Com no plorar
ab elles quan esmortides
per la pena, van cridant
sa dolça mare, y sa mare
no torna, no torna may!...
FILLES. Oh, Dolor!... Passan els sitgles
com les ones de la mar,
(Anyorança). y nostra mare no torna,
no torna, no torna may!...
CHOR. ¿Hont es la mare? ¿Hont l'esposa?
¿Com així 'us abandoná?
GARRAF. La Fada que per corona
de mon front va entrellaçar
(Paradís). els pins que tenen la sana
verdor que no passa may;
la que abrigá mes espatlles
ab un mantell tot brodat
d'estepa, ginesta y trèbol,
romanins y lliris blaus;
la que un jorn d'entre eixes penyes
estèrils va fer brollar
vergers esplèndits, boscatges
ombrívols, richs fruyterars;
la que fou mon goig, ma vida,
ma gloria, un jorn... Jorn fatal!
d'entre mos braços de sopte
desaparegué!... Vostre plant
de nou repreneulo, oh Filles,
que may acabi, jamay!
Aixordau ab vostres queixes
els Cels, la Terra y el Mar!...
CHOR. No, Filles, no!... Per ventura
plors y queixes vos treurán
de l'abisme hont va llançarvos
la dissort?... Garraf, Garraf,
¿podrá trèure't d'eix abisme
ton estèril lamentar?
GARRAF. ¿Qui podrá fer que lloheixin
de nou per mi, com abans,
los jorns de gloria y ventura?
CHOR. Tú!
GARRAF. ¿Jo?...
CHOR. Si vols recobrar
lo bé perdut, móute; áyda't

oh, Garraf, y t'aydarán!...

GARRAF. Oh, Chor, ¿qui aydarme podria?...

CHOR. Móute!... Afánya't!... Ves cercant
la via certa: interroga,
demana y't será dat!...

GARRAF. *(Després de romandre una estona pensatiu.)*

Tens, oh, Chor, rahó sobrada!...
No més llágrimes!...

(A ses Filles abatudes.)

Alsau
lo front abatut, oh Filles!...

FALCONERA. *(Allarga soptadament la má, y diu senyalant vers la platge.)*

Oh, Pare!... Per l'arenal
passa un Donzell!...

(Tots guaytan vers l'endret senyalat.)

GINESTA. *(Senyalant allá meteix.)*

Esguardaulo
per dins la calitja!...

VALLBONA. Apar
un Angel que surt dels núvols!...

GARRAF. Oh, jove, tant si ets mortal
com ángel, atúra't!... Vina
y apiáda't de mos mals!

ESCENA III

ELS D'ABANS, LABOR

Apareix Labor: es un jove alt, fornit y sa, d'agradoses accions y aspecte noble. Va testa nua y descalç; aguanta ab la ma dreta un picot ó mall que du demunt l'espatlla; un mantell blanch abriga son cos fins á jonolls deixantli 'l pit mitg descobert. Saluda á Garraf dientli:)

LABOR. Garraf altívol, Rey de l'encontrada, Salve!..

GARRAF. *(Mirantlo atentament.)*

Qui ets tú, que ab veu dolça
respons amorosíssim á mes queixes?...

LABOR. Romeu, vinch d'allá lluny... d'una encon-
perduda dins la boyra del misteri!... [trada
Vinch á oferir als hómes
força y poder per dominar la Terra;
mes ay! no hi ha qui de bon grat m'aculli,
ningú!... Ningú, y só Labor!...
Labor que alegra ab sos cantars la Vida,
que fa dels arenals vergers esplèndits
y flors y fruyts per tot arréu escampa!...

(Garraf y ses Filles han anat ascoltant á Labor atentament, com si sentissen un cant del Cel, fins á romandre embadalits y com estátichs, pero no l'han conegut.)

GARRAF. M'apar al ascoltarlo
de nou sentir los cántichs
que 'n ma perduda jovenesa l'Angel
protector de mes Valls cantar solia!...

FILLES. Tos fills, oh Mare, Terra,
jamay aixís parlaren!...
Sota la vesta del mortal un Angel
tal volta compassiu Deu nos envia!...

GARRAF. *(A Labor li diu apenat y suplicant:)*

Tu que fas dels arenys vergers esplèndits,
podrás fer de mon cor niu d'alegríes?...
Si á tant arriba ton poder, oh, Labor,
l'esposa amada tórna'm!

LES FILLES. Tórna'ns la mare tant temps fa perduda!...

GARRAF. ¿Hont es la vida de mon cor?...

LES FILLES. Respónli!
¿Hont es la mare benvolguda?

GARRAF. Parla!...
¿Tornarme pots la mare de mes Filles?

LABOR. *(Ab paraula franca y ab sençilla naturalitat:)*

Si m'aculls de bon grat y alberch me donas,
si amistat franca 'm juras,
jo 't mostraré la via
que vers lo bé perdut ha de portarte!

GARRAF. *(Corrent á abraçar á Labor y alsant la vista al Cel.)*

Santa amistat, baixa del Cel y enllaça
per sempre nostres cors!

LES FILLES. *(Allargant totes á l'hora les mans vers Labor en actitud solemne de jurar.)*

Tu tindrás sempre
de nostres Valls l'imperi!...

LABOR. *(Aixeca 'ls ulls al Cel, com si hi anés llegint; escampa després la mirada pe 'l Mar y per la Terra y mira á Garraf, dientli:)*

La vista escampa á ton entorn y esténla
per la Terra, pe 'l Cel y la Mar fonda...
En la gran obra del Etern tot parla!...
Jo sé y conech los signes
d'aquest llenguatge ocult plè de misteris:
ells me dirán hont es la que perderes;

(Dirigintse á les tres Filles.)

lo paratge ignorat hont vostra Mare
potser cativa entre tenebres plora!...

GARRAF. Partim!... y si 's compleixen
tes promeses, oh, Labor, jo t'ho juro:
Garraf per sempre vassall téu té d'esser!...

LES FILLES. Partiu!... y si 's compleixen
tes promeses, oh, Labor, jo 't juro:
tot l'amor de mon cor per tú té d'esser!...

LABOR. *(Allargant á Garraf lo mall ó picot que té á la ma.)*

Partim!... Pren aquesta eyna y may la
ab ella serás fort!... [deixis:

(Garraf la pren sense reconéixe'l.)

Hi ha una fantasma
que 'n la penosa lluyta abat els homes:
quant á l'encuantre 't surti,
Garraf, no desfalleixis!...
Sias constant!... Ta esposa, hermosa y pura
tornará, com abans, per inundarvos
de sos plors fecundants: l'herma encontrada
reflorirá pomposa;
de nou t'alegraran els dolços cántichs
que 'n ta perduda jovenesa l'Angel
protector de tes Valls cantar solía!...

GARRAF. *(Alegrament encoratjat y obrint son cor á l'esperança.)*

Consoladora profecía, báda 't
com la poncella que desclou ses fulles!...

LES FILLES. Dóna 'ns la flayre de tos jorns ditxosos!...
GARRAF. Pórta 'ls, oh, Temps, y que 'n mes Valls
[començin
contents l'alegre dança!...
LABOR. No vindrán, no 'ls veurás si aquí 'ls esperas
abatut pe 'l dolor!...
GARRAF. *(Frissant per partir ab ell.)*
Oh, Labor, vola!..
Vola lleugèr y porta 'm á la lluyta!...
LABOR. Partim!...
GARRAF. Partim!...
LES FILLES. Volau á la batalla!
GARRAF. Partim!... y si 's compleixen
tes promeses, oh, Labor, jo t'ho juro:
Garraf per sempre vassall teu té d'èsser!...
LES FILLES. Partiu!... y si 's compleixen
tes promeses, oh, Labor, jo t'ho juro:
tot l'amor de mon cor per tu té d'ésser!
LABOR. Partim!... Si sempre guardas
la fe jurada á Labor, jo t'ho juro:
Garraf per sempre venturós té d'ésser!...

(Labor y Garraf parteixen vers les Costes donantse la má; mentres s'allunyan, les Filles somriuen y lo Chor canta:)

CHOR. Garraf, Garraf, no 'l deixis may á Labor!...
Segueixlo sempre!... Sols ab ell atenyer
podrás lo cim altíssim
hont tos desitgs floreixen!...
Segueixlo sempre y serás fort y lliure!...

ACTE II

FONDALADA DEL TORRENT DE L'INFERN

Paratge solitari y pahorós dins la Quadra de Garraf: lo llit del Torrent, enclotat entre dues altes muntanyes tallades á plom, plé de penyals estimbats. — Es hora baixa: per entre 'ls espadats, tot just s'descobreix un tros de cel rogent. — Al començar l' acte apareix Labor dret damunt un planiol que fan los penyals dins lo llit del Torrent: Garraf, que 'l va seguint penosament, ha quedat darrera enclotat entre 'ls penyals y unicament pot veure'l Labor que 'l crida, encoratjantlo.

CHOR *(de lluny)*.

(Lley eterna).

ESCENA I

LABOR, GARRAF, LA FATIGA

LABOR. Garraf, amunt!...

(Darrera Labor, se sent la veu de Garraf que li respon:)

GARRAF. Les forçes m'abandonan!...

LABOR. Garraf, tot just comença
la jornada, y 't pesa ja la lluyta?...

GARRAF. *(Descoratjat y abatut.)*

Oh, Labor, deixa qu' un moment reposi!..

LABOR. Oh, amich, tu no segueixes
la via que fa Labor!...
Per arribar al cim de la muntanya
te 'n vas pe 'ls viaranys y les dreçeres
plenes de carts y espinalers que punxan!...

(Apareix Garraf demunt l' planiol hont se troba Labor: La Fatiga que 'l segueix li té una má demunt l' espatlla y casi be no 'l deixa caminar.)

GARRAF. Oh, Labor, la Fatiga
pujar pe 'l rost no 'm deixa!...

LABOR. *(Recordantli, per encoratjarlo, les paraules que va dirli al trobarlo ab ses Filles.)*

Aqueixa es la fantasma
que 'n la penosa lluyta abat els homes!...
Garraf, no desfalleixis!...
Sías constant!... Ta esposa, hermosa y pura
tornará, com abans...

LA FATIGA. *(Acostantse á Garraf, á cau d'orella:)*

Garraf, no 'l creguis!...
T'enganya!...

GARRAF. *(Mirant ab desconfiança á Labor.)*

¿Hont es ma esposa!...
Oh, Labor, Labor, tu no 'u saps!...

LABOR. Tu duptas!...

GARRAF. *(Amargament desesperançat.)*

Trescares pla y muntanya..., interrogares
tots los avenchs y coves...
Ningú ha respost á tes preguntes!...

LA FATIGA. *(En veu baixa.)* Deixa 'l!...

GARRAF. *(Secament á Labor.)*

Véste 'n per sempre de mes valls!...

LABOR. *(Ab accent de llástima y compassió.)*

Què parlas?...

GARRAF. *(Llença als peus de Labor lo picot que aquest li havia donat y ab ira y menyspreu li diu:)*

Pren aquesta eyna que 'm donares: vés-
[te 'n!...
No he de creure 't may més ni he de se-
[guirte!...

(Rendit per la Fatiga, s'deixa caure assegut demunt una roca. La Fatiga li posa una má demunt cada espatlla dientli:)

LA FATIGA. Reposa y dorm!...

LABOR. *(Compatintse d'ell.)* Desventurat!...

GARRAF. *(Que 's va dormint l'etgega.)* Allúnya 't!...

(S'adorm La Fatiga, dreta á son costat, li té la má demunt l'espatlla y mira fixament á Labor.)

LABOR. *(Encarantse ab ella.)*

Ah, Fatiga, Fatiga, tu 'l vençeres!...
Tu aquest amich m' robas!...

LA FATIGA. Va péndre 't per un ángel
quan ets tansols un malehit!...

LABOR. Balsfema!...

LA FATIGA. Perçò 'ls mortals de ta amistat s'cançan:
perqu' ets un cástich de l'Etern!...

LABOR. Impía!
Jo so la Lley, tu 'l cástich!...
Lo Pecat va engendrarte: tu nasqueres
quan per primera volta
feu estremir la Terra
la veu potent del Creador que al Home
del Eden profanat foragitava!...
Ab ell eixí á les hores
del Paradís un Angel
que sempre més l'ha encoratjat y lluyta
per tornarli l'herencia que va perdre!...

LA FATIGA. La Fatiga renega d'aqueix Angel,
de tú, que ajopint l'Home
sota 'l jou de ta lley, ¡ay! l'envileixes!...

LABOR. Filla migrada de l'Error!... No sempre
dirá 'l mortal lo que tu dius; ses forçes
no sempre podrá abatre
lo fibló de ta trista
mirada de serpent ensopidora!...

L'Home, á qui avuy rendeixes,
de nou per mos camins tornará un dia:
llavors potent capgirará muntanyes
y tu no 'l podrás vençer;
tu, Fatiga, á la fí serás vençuda..
y 'l tenebrós abisme
t'engolirá per sempre!

(La Fatiga ha volgut acometre 'l; pero després, conturbada y abatuda, cau de jonolls, es tapa les orelles y 's retorç per no sentirlo fins que fuig, graponant com un mart, amagantse dins el cau de les guineus que hi ha á má dreta. Labor llança á les hores una compassiva mirada á Garraf que dorm, recull l'eyna que aquest li ha tornat y se 'n va.)

ESCENA II

CHOR

Mortal que caus rendit per la Fatiga,
de Labor no reneguis:
no 's ell qui 't cança; qui malmet tes forçes
es l'Error que t'empeny per les merrades
del camí tenebrós de l'Injusticia!

Demunt els ráils la fèrrea
potent locomotora
llisca lleugera sense esforç y vola!...
Fora dels ráils feixuga
va arrossegantse ab pena,
forceja, brufa y pantatjant s'encalla!

(Lley eterna). Oh, Mortal!... De la Lley eterna y santa
de nou repren la via:
reprenla y lliure volarás llavores
al Paradís que avuy entre les boyres
de l'esdevenidor totjust oviras!...

ESCENA III

GARRAF, FALCONERA, GINESTA, VALLBONA, CHOR

(Garraf dorm. — Se senten les filles de Garraf que van cercant son Pare per dins la fondalada del Torrent y que s'acostan cridantlo:)

GINESTA. Oh, Pare!... ¿Hont ets!...
VALLBONA. Pare!... Pare!...
CHOR. Garraf, despèrta't!...

(Despertantse y mirant á son entorn.)

GARRAF. ¿Quí 'm crida!...
CHOR. Tes Filles que 't cercan!... Alsa 't!...

(Apareixen les tres Filles. Ginesta y Vallbona sostenen sa germana Falconera que ve mitg esmortida.)

VALLBONA. }
GINESTA. } Pare!... Pare!...
GARRAF. *(Corrent á llur encuantre.)*

Filles mies!...
¿Còm aixís, oh, Falconera,
còm aixís vens esmortida?

VALLBONA. }
GINESTA. } Pare, ha sentit nostra Mare!...
FALCONERA. Mare mia!...

GARRAF. *(Dirigintse á Falconera y agafantla entre sos braços.)*

¿Hont la sentires!...
FALCONERA. Allá, lluny, lluny!... Dins les penyes!...
Ran del Mar!... — Adolorida
pe 'l recort de la perduda
ventura de millors dias,
m'allunyí desconortada
de la vall, á l' hora trista
del capvespre!...Oh, Pare!... Sola,
dreta al cayre de l'abisme,
s'ensenyorí la tristesa
de mon cor!... Vegí somriure 'm

la Mort als fons!... Quant anava
á llançarmhi: — Filla!, Filla!,
m'han cridat: era la Mare
que per la vesta 'm tenía;
la Mare que dins la penya
fa setgles que viu cativa!...
— Filla, m'ha dit, veste 'n, corre,
digas á Garraf que vinga;
mes !ay! si vol deslliurarme
que 's recordi de la via... —
Les Ones ¡ay! la taparen
y mes no he pogut sentirla!

GARRAF. Cara esposa, quantes voltes
m'haurás cridat ab veu trista!...

LES FILLES. Quantes voltes, y nosaltres,
oh, Pare, no la sentirem!...

GARRAF. Dels penyals hont ploras presa
jo 't treuré, dolça Amor mia!...

LES FILLES. Correu, Pare, á deslliurarla!...

GARRAF. Adeu siau, Filles mies!...

(Se 'n va: les seues Filles li cridan:)

LES FILLES. Tornaunos ¡ay! nostra Mare,
la Mare qu'es nostra vida!

ESCENA IV

FALCONERA, GINESTA, VALLBONA

(Les tres germanes, ignorant que Garraf hage foragitat a Labor de ses Valls, recordan haverlo vist aquell meteix dia cercant llur mare per dins l'encontrada.)

LES FILLES. Oh, Labor, tu que la cercas
corra als penyals hont suspira!
Labor, veshi ab nostre Pare;
veshi y treula del abisme!...
Quant nostres Valls ¡ay! la vejen
tornarán de mort á vida!...

ESCENA V

ELS D'ABANS, LABOR

(Se sent lluny la veu de Labor que canta anantse'n de l'encontrada d'ahont l'ha tret Garraf.)

LABOR. Adeu, Filles de Garraf!...
Be 'n sou de desventurades!...

(Les tres, al sentirlo, exclaman ab gran pena:)

LES FILLES. Ay!... Labor se 'n va, y ab ell
se 'n va també l'Esperança!...

LABOR. *(De més prop:)*

Adeu, Filles de Garraf!...
Be 'n sou de desventurades!...
Vosaltres sí que 'm voleu,
mes ¡ay! no 'm vol vostre Pare!...

LES FILLES. Ay, Labor, adeu, adeu,
y adeu per sempre Esperança!...

LABOR. *(De més prop:)*

Adeu, Vallbona gentil!...

VALLBONA. Ay de mi, desventurada!...

LABOR. Labor t'hauria donat
un rich palau d'alabastre,
mes ¡ay! será ton alberch
la trista cova Fumada!...

LES FILLES. Ay, Labor, adeu, adeu,
y adeu per sempre Esperança!...

LABOR. *(De més prop:)*

Adeu, Ginesta gentil!...

GINESTA. Ay de mi, desventurada!

LABOR. Labor hauria tornat
la rojor fresca á tes galtes,
mes ¡ay! será ta color
la de ginesta malalta!...

LES FILLES. Ay, Labor, adeu, adeu,
y adeu per sempre Esperança!...

LABOR. *(De més prop:)*

Adeu, Falconera, adeu!...

FALCONERA. Ay de mi, desventurada!...

LABOR. Labor t'hauria enriquit
d'aixams y ramats de cabres,
mes ¡ay! lo que tu tindrás
son marts y falcons selvatges!...

LES FILLES. Ay, Labor, adeu, adeu,
y adeu per sempre Esperança!...

(Apareix Labor devallant per un estret viarany de la dreta.)

LABOR. Adeu, Filles de Garraf,
Be 'n sou de desventurades!...

LES FILLES. *(Corren vers ell.)*

Si nostre Pare no 't vol
be prou que 't volem nosaltres!...
Véste 'n ab ell als penyals
hont suspira nostra Mare!...

LABOR. Labor no pot ferse lluny
del mortal que 'l crida y l'ama,
ni pot anar ab aquell
que irat li diu que se 'n vaja.
Prop d'ell me veurá Garraf
si may per may me cridava!

(Labor). *(Atravessa la fondalada, puja per la represa d'un aspre escalonat que á má esquerra fa la penya, y s'allunya cantant:)*

LABOR. Filles de Garraf, adeu!...
Be 'n sou de desventurades!...

LES FILLES. Ay Labor, adeu, adeu,
y adeu per sempre Esperança!...

(Lo cant de Labor va allunyantse y esmortintse: les Filles de Garraf ploren abrassades: lo Sol s'ha post: amunt per entre 'ls espadats, se veu encara la térbola claror del crepúscul vesperti: abaix la fosca s'estén per dins la fondalada.)

ACTE III

EL MAR

A l'enfront les costes de Garraf: d'un esboranch que hi ha á una de les penyes brolla una abundosa deu d'aigua; dins l'esboranch hi ha la DONA D'AYGUA *que plora indiferent á lo que li diuen les ones que, empenyentse y adressantse al peu de la penya, li ofereixen perles y branques de coral.*

ESCENA I

LA FADA Y LES ONES, ZÉPHIRS, SIRENES, NEREIDES Y MONSTRES MARINS

ONES. Nympha gentil, alégra 't!...
Ascolta 'ns y somriu: No sempre presa
dins eix penyal al cayre de l'abisme
desfeta en plors suspirarás; no sempre!...

Les Hores venturoses
l'un' á l'altre ja 's cridan,... ja s'aplegan
a ton entorn y ja les mans se donan
per començar de nou l'alegre dança!...

D'Eros ni 'ls Deus se 'n lliuran!
Per això Poseidón collars de perles
y ramells de coral avuy t'envia
per les Ones ses dòcils missatgeres.

Pren eix present, Oh Nympha,
que 't fa l'Amor y enjoya't, y somriuli,
somriuli al Deu que vé per oferirte
son cor y el ceptre de son vast imperi!...

(Els Zéphyrs, que passan volant per davant la penya, portan les remors de l'encontrada de Garraf y cantan la lamentació d'aques ta l'acte primer.

ZÉPHIRS. La Fada que per corona de mon front sa entre-
[llaçar.

La Dona d'aygua al sentirlos remorejar suspira tristament y diu:)

DONA D'AYGUA. Oh, Zéphyrs que volau per la ribera!...
Oratjols compassius que 'ls horabaixes
(Paradís). a mon alberch tristíssim
portau les remors dolçes
del Verger anyorat hont pera sempre
dexí mes alegries,...
Quant hi torneu, á mon Verger, portauhi,
portauhi mos suspirs!... Ah, si ab vosaltres
pogués tornarhi jo, fills de l'Aurora!...

(Lamentació). *(Com abans.)*

ZÉPHIRS. Oh, Companya de ma vida,
Esposa casta!...
DONA D'AYGUA. Garraf!... Garraf!... Oh, Zéphirs,
parau lo vol, paraulo
per un instant només!... Deixau que senti
la llunyana remor de l'amorosa
tristíssima complanta
de l'amor qu'he perdut y que 'm recorda
tot un passat de gloria y de ventura!...

ZÉPHIRS. *(Remorejan la lamentació de les Filles de Garraf en la Esc.ª II del acte I:)*

(Anyorança). Oh, dolor, passan els sigles
com les ones de la mar,
y nostre Mare no torna,
no torna, no torna may!...

(La Dona d'aygua al sentirho esclata en plors cridant ses filles; després com estática y adolorida diu:)

DONA D'AYGUA. Oh Filles, Filles mies!...
Tal com puja enlayrantse fins á l'Ether

la flayre pura de les flors qu'esfulla
la Tardor trista, aixís ¡ay! la vostra ánima
vé fins á mi tota en suspirs desfeta,
flotant, flotant com un lament tristíssim!...
Oh, flors marcides pe 'l dolor, oh Filles!...

(Queda plorant; les Ones s'afanyan á consolarla.)

ONES. Nympha gentil, no ploris!...
Pren eix present y alégrat 't,
que 'l Deu que te l'envia
per sempre ha d'acabar ton cativeri!...

DONA D'AYGUA. L'amor que 'l cor anyora,
les joyes que podrian
mon pobre cor aconortar, son altres!...

(Se senten lluny els corns del Trytons que van a la devantera de Poseidon que s'acosta; les Ones al sentirlos, cridan alegrament á la Nympha saltironant al peu de la penya:)

ONES. Oh Nympha, juli! juli!...
Lo Rey del Mar s'acosta!...

(La Dona d'aygua plora dins la cova indiferent á lo que li diuen les Ones y les Sirenes, Nereides y Monstres marins que van acostantse acompanyant á Poseidon:)

LES ONES, SIRENES, NEREIDES Y MONSTRES MARINS.

Oh Gloria!... Salve, salve!...
Lo Rey del Mar s'acosta!...
Oh, Fats, siauli propicis!...
Qui guia de son carro
los cavalls blanchs es Eros;
feu, donchs, feu que quant torni
vers son palau eix vespre
sia Hymeneu qui 'ls guie!

(Mentres les Sirenes, Nereides y Monstres marins cantan el Chor anterior acostantse á l'escena, les Ones diuen á la Dona d'aygua:)

ONES

Oh Nympha, juli, juli!...
Lo Rey del Mar s'acosta!...
Somriuli quant arribi!...
Qui guia de son carro
los cavalls blanchs es Eros;
fes, doncs, que quant se 'n torni
vers son palau eix vespre
sia Hymeneu qui 'ls guie!

ESCENA II

ELS D'ABANS, POSEIDON, EROS, PROTEUS, ÆOLOS, TRYTONS, ERINYES Y HARPIES

Apareixen els Trytons sonant corns marins; darrera ells vé Poseidon dret damunt son carro tirat per cavalls blanchs guiats per Eros. Al entorn del carro van les Nereides y Sirenes; darrera Proteus capitanejant los Monstres del mar, y Æolos deu dels vents. Eros atura 'l carro davant la cova hont la Dona d'aygua está plorant; Poseidon queda estátich contemplantla mentres ella, pensativa y plorosa, es indiferent á l'arribada del deu.

POSEIDON. Oh, Vida de ma vida!...

(Després de contemplarla un moment se gira als que l'acompanyan y diu:)

Proteus,... Æolos,... ¿Véreu may, ni en somnis,
bellesa consemblant?... Filles de Dòris,
¿no mereix que per ella de l'abisme
surti avuy Poseidon per' adorarla?...
¿Tingué may, oh Trytons, la Mare Terra
cap fill que 'n sia digne?...

(Queda altre vegada contemplant la Dona d'aygua mentres els altres Deus, Nereides, Monstres, &., li responen:)

TOTS. Jamay!... Bellesa consemblant aposta
pe 'ls Deus va ser creada!...

POSEIDON. Oh Nympha!... Oh Vida de ma vida, aposta
per mí foras creada!...
TOTS. Sols un Deu, Poseidon, pot posseirte!...
POSEIDON. Oh, Vida de ma vida!...
Bellesa somiada!...
Vina á l'abisme, deixa
ton trist alberch; allunya 't
de l'encontrada hont los mortals graponan!...
Com ells no vullas viurehi
sotsmesa á l'implacable tiranía
d'Aquell contra qui un jorn m'alsí rebel-le!...
Vina á l'abisme... Aquí 'l goig inefable
sentirás de confondre
ton sér ab lo meu sér y l'alta gloria
dels inmortals al completar ma vida!...
Vina á l'abisme, oh Chara;
l'Amor t'obra les portes
de mon palau esplèndit!...
Vínahi, l'amor d'un inmortal t'hi crida:
l'amor inmens de Poseidon t'hi espera!...
DONA D'AYGUA. L'Amor!... Oh, Amor!... Tu, may, may la
el desitgin constant sols conegueres! [sentires;
Ell fou qui va portarte
d'Amphititre á Demèter,
de Demèter á Tyro;
ell es qui avuy á mon alberch 't porta!...
Mar temptador, allunya 't!...
Dins l'ample abisme amága 't,
y allá ab l'impura Voluptat remolca 't!...
POSEIDON. Oh, dolça amor, perdona 'm
y mon passat oblida!...
DONA D'AYGUA. Mar inconstant, no 'm temptis!...
POSEIDON. Oh, Nympha ingrata, ascolta:—En lo desvari
de ma febrosa jovenesa, un dia
va ovirarte en somnis la meua ánima
que ja 't trobava anyora abans de vèure 't!...
Sempre més, sempre més desde les hores,
sempre més t'ha cercat assedegada
per apagar en tu, dolça amor mia,
la set ardent d'amor qu'encar l'abrusa!...

. . . . . .

Si altres fonts remoroses m' temptaren,
si m'hi acostí, perdona 'm!...
lo desitg de trobarte m'hi empenyia;
si aprés me 'n allunyava
no 'm diguis inconstant, era que veya,

mon bé, que tu no hi eras,
no hi eras y en fogía per trobarte!...
. . . . . .

Ara que sé hont brolla l'abundosa
deu d'aygua cristallina
que naix aposta pera mi y qu'es l'única
que 'm pot assaciar, ¿quí decantarme 'n
podría?... Separarnos
ja no 's possible, oh Chara; nostres vides
en un abraç etern han de confondre 's!...

DONA D'AYGUA. Jamay! Tu ments!... L'Altíssim
no 'm va crear aposta
pera geure ensopida entre tos braços
damunt lo llot impur del negre abisme.
No 's á l'estèril Póntos
hont me crida la lley eterna y santa
dels sers mantenidora; amunt m' crida
amunt, amunt!... y Zeus á totes hores
amunt, amunt, m' crida desde l'Ether!...
. . . . . .

Brollá d'entre les ones
Urania, y enlayrantse
pujá fins l'Olymp; y els Deus, al vèurela,
tots per esposa á Zeus la demanaren.
Zeus á son fill deforme,
á Hæphestos, qu'era l'únich
que l'eyna santa del treball rebotre
feya demunt l'enclusa, va donarla!
Aixís un jorn, trayentme de l'abisme
la mirada d'Uranos amorosa
fins al cel m'aixecá purificantme
y á Garraf conrador m'uní per sempre!

POSEIDON. *(Ab ira.)* Contra el voler d'Uranos
s'adreça mon voler!

DONA D'AYGUA. Oh, mar, enrera!

POSEIDON. De Poseidon les ires
temi la Nympha ingrata
que gosa menysprearlo
per un mortal!...

DONA D'AYGUA. Com Héstia sempre sorda
seré á tos clams!...

POSEIDON. Oh, no!... Tu serás mía!

DONA D'AYGUA. Seré fidel á mon espòs com Hera!

POSEIDON. Serás fidel!... Y jo faré que ploris
les llágrimes que un dia
feu plorar Polypheme á Galatea!...

DONA D'AYGUA. Oh, Zeus!... Oh, Zeus, ampara 'm!...
POSEIDON. Arrancaré á la Terra
la penya ahont t'ocultas
y ab ella al negre abisme he d'estimbarte!
DONA D'AYGUA. Uranos me 'n traurá!
POSEIDON. Fogiu, Neréides!...
Sortiu, sortiu del Tártaros
Erinyes furioses!...
Eros, deixa mon carro!...
Desd'ara les Harpies
serán de mos cavalls les guiadores!...

(Les Nereides fugen; apareixen les Erinyes y les Harpies volant y xisclant per sobre 'l mar.)

ERINYES Y HARPIES. Discordia!... Guerra!... Mort!...
ÆOLOS. Sús!... Sús, oratges!...
ERINYES Y HARPIES. Discordia!... Guerra!... Mort!...
PROTEUS. Sús!... Sús, oh Monstres!...
TOTS. Discordia!... Guerra!... Mort!...
POSEIDON. Contra la costa
tossáu ab furia, oh montres!... Arran-
la penya ahont s'oculta [caune
la Nympha, y pera sempre
sepultau penya y Nympha dins el
[Póntos!...

(Les Ones s'empinan y corren empenyentse furioses contra la costa agitant sos blanchs mantells d'escuma: els Trytons sonan els corns y els Monstres marins udolan acometent el penyal atiats per Proteus: les Erinyes y les Harpies, atiades per Æolos, volan y xisclan esgarrapant el penyal ab sos unglots. Tots cridan á l'hora.)

PROTEUS. Oh, Monstres, sús!... Corréuhi!
Penyal y Nympha sepultau per sem-
[pre,
per sempre dins el Póntos!...
ONES Y TRYTONS. Corremhi, sús, corremhi!...
Penyal y Nympha sepultèm per sem-
per sempre dins el Póntos!... [pre,
ÆOLOS. Oratges, sús, voláuhi!
Penyal y Nympha sepultau per sem-
per sempre dins el Póntos!... [pre,
ERINYES Y HARPIES. Volemhi, sús, volemhi!
Penyal y Nympha sepultèm per sem-
per sempre dins el Póntos! [pre,

DONA D'AYGUA. Gran Zeus, gran Zeus ampara 'm!
Lluny de Garraf no vulles que 'm sepultin
per sempre dins el Póntos!...

(Mentres acometen la penya, apareix Garraf, qui baixa per un dels viaranys del penyal resolt á arribar fins á la cova de la Dona d'aygua.)

ESCENA III

ELS D'ABANS, GARRAF

GARRAF. Enrera, oh Mar, enrera!

DONA D'AYGUA. *(Al sentirlo, cridant desde la cova).*
Garraf, Garraf, deslliura 'm!

POSEIDON. *(Dirigintse irat á Garraf que li fa cara:)*
Ay, del mortal que á un Deu gosi fer cara!...

GARRAF. No ets invencible, Poseidon: remembra,
remembra que l'Egipte
vençut y fogitiu un jorn va veure 't!...
Murada inespugnable
será pera tos monstres
mon pit de roca dura!...
Ma esposa salvaré, com á la filla
de Laomedón, Heràcles!...

(Avansa resolt vers la cova de la Dona d'aygua.)

POSEIDON. *(Al veure'u crida als Mónstres:)*
Trytons, abravonaushi!...
Onades, estenèu devant la cova
vostres mantells d'escuma!...

(Ones y Monstres s'arremolinan davant la boca de la cova per impedir l'entrada á Garraf, mentres les Erinyes y les Harpies, volant á son entorn, van per agafarlo pe 'ls cabells ab sos unglots.)

TOTS. Enrera!... Enrera!... Enrera!...

(Garraf avansa y penetra dins la cova passant per entre 'ls Trytons y esqueixant els blanchs

mantells de les Ones que provan inutilment de deturarlo. Al veure 'ls Monstres que, á pesar de sos esforços, Garraf ha penetrat dins la cova, diuen apart y en veu baixa:)

Passá!... Passá!... Oh rabia!...
Passá!... Passá!... Vergonya!...

ESCENA IV

ELS D'ABANS, MENYS GARRAF Y LA DONA D'AYGUA

Els Monstres rondinan aturats al peu de la penya; les Erinyes y les Harpies han parat el vol y están dretes per les roques; els udóls del vents van minvant; Poseidon diu ab ira y despit dirigintse á la boca de la cova per ahont penetrá Garraf y d'hont ha desaparescut la Dona d'aygua.

POSEIDON. Passáres, no vencéres!...
Del Mar es la Victoria!...
Jo faré de tes Valls arenys tristíssims!...
Dia y nit les Harpies
tormentarán tes filles desvalgudes!...
T'has fet mon presoner!... D'aqueixa balma
ja may més n'eixirás!... ¿Qui hi ha que sia
tan fort que d'eixa cova 't pugue treure?...

(Mentrestant els Monstres acaban de rondinar, cessa l'udolar dels vents y va serenantse 'l cel. Se sent la remor dels Zéphyrs que s'acostan. Tots quedan com atónits, sorpresos y embadalits ascoltantlos com passan volant lentament per davant la penya y s'allunyan repetint els darrers versos de l'última estrofa de la despedida de Labor á les Filles de Garraf del final del acte anterior.)

ESCENA V

ELS D'ABANS Y ELS ZÉPHYRS

ZÉPHYRS. Prop d'ell me veurá Garraf
si may per may me cridava!...

(Labor). *(Aquestes paraules misterioses els esglaya y el terror s'apodera de tots ells. Poseidon interroga als Deus subalterns després d'haverse interrogat á sí mateix. Proteus veu ab espant que 'ls Monstres tremolan; Æolos veu ab esglay que els vents s'allunyan esporugits; les Ones se senten abatudes; les Erinyes y les Harpies fugen, els Trytons s'estremeixen y els cavalls del carro de Poseidon tremolan de por, mentres els Zéphyrs que passan volant repeteixen les anteriors paraules.)*

POSEIDON. ¿Qui parla!... ¿Qui'm respon!... Proteus, Æolos, ¿qui vé? ¿qui passa?...

PROTEUS. Esporuguits los Monstres tremolan!...

ÆOLOS. Los Oratges s'allunyan esglayats!...

POSEIDON. ¿Qui vé!... Tremolan los cavalls de mon carro, y esmortides cauen les Ones ¡ay! abans tan fortes!...

PROTEUS. *(Defalleix, cayent esmortit demunt una de les roques.)*

Mon cor ¡ay! defalleix!...

POSEIDON. *(Anant per aguantarlo.)* Proteus!...

(Al veure 'l esmortit demunt la roca, se dirigeix á Æolos com á cercant socors:)

Æolos!...

ÆOLOS. *(Sentintse defallir, s'agafa al carro de Poseidon per no caure, dient ab veu apagada:)*

(Labor). Les forçes m'abandonan!...

(Passan novament els Zéphyrs repetint les mateixes paraules: Poseidon y tots els altres, astorats, exclamen:)

POSEIDON. Qui pot aixís respóndrem? ¿Qui pot ésser
que la remor només de ses paraules
du la por y l'esglay á mon imperi!...

ONES Y TRYTONS { Qui pot aixís respondre? ¿Qui pot ésser
que la remor només de ses paraules
du la por y l'esglay á tot l'imperi!...

ONES. *(S'adonan de Proteus que jau demunt una roca, y s'acostan á Poseidon.)*

Proteus dorm!... Esguardaulo!...

TRYTONS. Ell podrá dirho...

(Poseidon, recordant que Proteus té 'l dó de profecía, pero que pera ferli dir el pervindre es precís agafarlo adormit, se li acosta y l'agafa cridantli:)

POSEIDON. Proteus!

(Proteus sense respondre ni obrir els ulls s'posa dret y queda inmóvil com una estátua; tots l'enrevoltan y Poseidon l'interroga:)

¿Qui m'ha respost!... Qu'es lo que oviras
dins lo pervindre?

TOTS. Parla!

PROTEUS. *(Possehit de l'esperit profétich, s'estremeix y diu:)*

Qui t'ha respost es Labor!...
Qui es Labor podran dirtho
los Rius que abans corrian
sens fré, y avuy fan dócils
de sol á sol la tasca
que Labor els imposa!...
Aixís com jonyí un dia
los braus, aixís fortíssim
jonyirá un jorn les Ones
á nous enginys, domantles!...
Jo 'l veig dins lo pervindre
que agafa y estreny l'Ayre
sotil fins á recloure 'l
dins presó estreta y dura;
reclós l'Ayre forcetja
brufant, y, esclau de Labor,

per l'ample espay transporta
les naus que tu traginas,
oh, Mar, demunt t'espatlla!...
Oh, Poseidon!... Ho veuen
mos ulls!... Visió espantosa!...
Un jorn veurás á Labor
senyorejar l'abisme!...
Seus serán tos espléndits
palaus, seus los riquíssims
tresors que amaga l'Egas!...
Oh Poseidon, s'acaba
per sempre ton imperi!...

(Proteus desapareix transformantse en flama fosfórica que brilla subitament y s'apaga. Poseidon y els demés romanan astorats.)

POSEIDON. Dissort!... Dissort!... Pahorosa,
faresta profecía!
Oh, dissortat, s'acaba
per sempre mon imperi!...

. . . . . .

TOTS. Dissort!... Dissort!... Pahorosa,
faresta profecía!
Oh, dissortat, s'acaba
per sempre son imperi!...

(S'obre l'abisme y Poseidon s'hi enfonsa; els cavalls fugen emportantse'n el carro de Poseidon; Æolos s'agafa al carro y els Monstres marins s'amagan per entre les roques y escletxes de la penya; les Ones s'acotxan entre les roques. Els Zéphyrs tornan á passar volant suaument per devant la penya repetint les meteixes paraules d'abans:)

ZÉPHYRS. Prop d'ell me veurá Garraf
(Labor). si may per may me cridava!

ACTE IV

La Cova

Interior de la Cova 'hont la Dona d'aygua viu cativa. Garraf avança poch á poch y á les palpentes; allarga les mans cap endavant per no topar ab el murs de roca negrosa y humida y va cridant la Dona d'aygua que, fogint esporuguida de les ires del Mar, s'amaga al fons de la balma.

GARRAF. ¿Hont ets, oh Vida?... Oh llum de la meu'ánima!..
Ni una remor!... Ningú!... Per tot tenebres!...
A l'esboranch per hont entrí s'atura
com una Verge tímida
la Llum guaytant adins... guayta y poruga
no gosa penetrarhi!...
Les remors de la Terra allá s'apagan
y moren!... D'allá 'nfora
brogit aixordador; aquí la freda
quietut qu'ascolta muda
l'apagat alenar que fa 'l silenci
dormit entre tenebres!...

(Mira á son entorn: la mica de resplandor que fins ara s'ha vist entrar per la boca de la Cova se 's apagada.)

May, may m'havia vist tan sol com ara!...
Tot sol ab mi!... Ningú!... Silenci!... Fosca!...

(Recula ab por per entornarse 'n; el Chor l'exhorta á no móure 's; Garraf s'atura y ascolta capbaix el Chor.)

CHOR. No 't fasse por totsol ab tu trobarte;
reculliment labor es molt feconda;
dins tu meteix quietament recúllte;
ton esperit abstrau de tota cosa;
dins la gran mar de ton ser propi enfónza 't
que al fons del mar hi troba 'l buçó perles.
Ab tu meteix aixís has de debatre:
—¿Qui so? ¿D'hont vench? ¿Hont vaig?—Son
interiors al hom més profitoses [eixes lluytes
que 'ls forts combats lliurats entorn de Troya.
Desperta, donchs, aquelles energies
qu'ara dins tu son totes ensopides;
fassen llur fet les potencies de l'ánima!
Lluyta cercant la Veritat escelsa;
ella amatent t' sortirá á l'encuantre
com lo Sol clar brillant en nit escura!...

GARRAF. *(Baix com si s'ho digués á ell mateix:)*

¿Hont ets, oh Vida!... Oh llum de la meu'ánima!..

DONA D'AYGUA. *(Dins la fosca de la Cova suspira:)*

Ay de mi!

GARRAF. Dins la fosca
de l'abisme pregon m'apar sentirla!...

DONA D'AYGUA. Garraf!... Garraf!...

GARRAF. So jo!... ¿Hont ets, oh amada!

DONA D'AYGUA. Deslliura 'm!...

GARRAF. Tos suspirs fins á mi pujan,
mes ¡ay! mos ulls no 't veuen!...

DONA D'AYGUA. *(Ja aprop d'ell, li crida:)*

Garraf!... Amor!...

(L'última paraula la diu al topar ab Garraf que l'abraça exclamant:)

GARRAF. Oh, dolça,
dolça ditxa perduda y recobrada!...
Recobrada,... mes ¡ay! que no 't puch [veure!...

(L'estreny demunt son pit, pero sent l'amargura de no poderla veure. Ella, al sentirse entre 'ls braços de Garraf, reposa tristement son cap demunt el pit del gigant¡y diu ab amargura:)

DONA D'AYGUA. Garraf, dins quin abisme
tan tenebrós cayguerem!...

GARRAF. ¿Com fou que hi rodolares?...
DONA D'AYGUA. ¿No 'u recordas!...
GARRAF. ¿Qui t'hi llançá?...
DONA D'AYGUA. *(Ab pena.)* La culpa!... Nostra culpa!...
GARRAF. *(Sorprés.)*
¿La culpa!... ¿Quina culpa?... ¿Perqué ploras?...
DONA D'AYGUA. Rodolant, desviat d'aquell alt cercle
que 't va traçar l'Altíssim,
Astre caygut, y com t'escureíres!
Com ¡ay! t' desformares!...
DONA D'AYGUA. *(Amargament desesperançada alça 'l cap y diu á Garraf:)*
No'm treurás d'eix abisme de tenebres!...
GARRAF. *(Ofés.)*
Per deslliurarte ¡oh Chara! m' sobra força!
DONA D'AYGUA. Mes ¡ay! la llum t' manca!
GARRAF. *(Neguitós y com si s'acubés.)*
La llum!... ¿Y hont es la llum!... ¿No l'he de veure may, may!...?
(El desitj vehement de llum y veritat que revelan les paraules de Garraf, fan que la Dona d'aygua, resolta y acostantse á Garraf, com per socorre 'l, s'alci, exclamant:)
DONA D'AYGUA. Desbolca la rahó: desllíurala dels forts lligams de la materia!... Enlayde l'esperit a l'alta coneixensa!... [ra 't
GARRAF. Com l'águila que vola y giravolta
per dins la nuvolada
cercant el sol claríssim,
aixís ¡ay! la meu 'ánima aleteja
cercant la veritat per dins la fosca!...
Oh, Llum, hont ets?...
DONA D'AYGUA. Remembra!...
(Garraf al sentir aquesta paraula queda inmóvil y pensatiu: la Dona d'aygua se li acosta y li diu baix:)
¿Qui ets?... ¿Perqu'ets?...
(Com si 'l pes d'aquestes paraules l'afollassen, Garraf abaixa 'l front y diu:)

GARRAF. Misteri!...

(Després apretantse 'ls polsos ab les mans y anant y venint desficiós per dins la fosca va dient:)

¿Quí podrá may ultrapassar los termes
de la Rahó?...

DONA D'AYGUA. La Fé!... La fé deslliura
l'Enteniment y l'engrandeix mostrantli,
part d'allá 'l clos hont la rahó termena
l'Infinit!...

GARRAF. *(Alena ab força com si li hagués arribat una ratxa d'ayre pur.)*

L'Infinit!... Ay! Assacia 'm
de veritat!... ¿Qui só!... Párla 'm!...

DONA D'AYGUA. No eras:
parlá l'Etern en son concell y eixires
del Caos espantable,
jove, gentil, fortíssim!...
Tos peus damunt la terra,
ton front tocant els núvols!...

DONA D'AYGUA. Oh, amich, fou á les hores que com l'aygua
que brolla del penyal, gentil y pura
brollí de ton costat!...

GARRAF. *(Ab dolça emoció s'acosta á ella per abraçarla exclamant:)*

Oh Vida mia!...
Recort dolç á mon cor!... Fou á les hores
que per primera volta
demunt mon pit amant t' vaig estrenyer!..

(La Dona d'aygua fuig d'entre 'ls braços de Garraf; y per desviar la conversa, posa 'ls braços en creu demunt son pit y extática, com si 's trobés en visió beatífica.)

DONA D'AYGUA. Al cim d'un alt escalonat de núvols
d'atzur y d'or alsava 's, dins un cercle
de llum, la Seu de l'Increat!... Desd'ella
gojós de la seu' obra;
l'Etern 'ns contemplava!...
Al peu de l'alt escalonat de núvols
vetllava l'Angel de la Llei;... l'encesa
resplandor de son front iluminava

l'Eden!... L'Eden sens fí, que s'estenia
devant nosaltres... ¡ay! qui pogués veure'l!
Guardaulo, laboraulo
digué Deu; que floreixi y fructifiqui!...
Vers nosaltres llavors s'atançá l'Angel!...
Digué l'Etern: — Seguiulo;
seguiu la lley!... — Llavores:
—Seguiume, digué l'Angel—y el seguirem
del franch voler per l'esbarjosa estrada!...

(Recordant el Paradís y el temps ditxós en que 'l trescava seguint l'Angel de la Lley, queda en éxtassis com si l'estés contemplant.)

(Paradís). Paradís!... Llum!... Ignocencia!...
Verdor que no passa may!...
Camins planers sens' espines!...
Que hi feya de bon anar!...
Cánturia d'aucells!... Boscatges!...
Clares fonts!... Perfum suau
d'estepa, ginesta y trébol,
romanins y lliris blaus!...

GARRAF. Paradís!... Jo 't recort!... ¿Perqué't perderem!..
Perqu'es que avuy hem de plorar, oh Pátria!
Lluny de tu, sepultats dins eixa trista
vall fonda y tenebrosa!...

DONA D'AYGUA. *(S'acosta á Garraf y li diu:)*
Un jorn, seguiam l'Angel...
de sopte!...

GARRAF. Parla!...

DONA D'AYGUA. Oh pèrfida!...

(Després, acostantseli més, li diu:)
Com la remor d'un'aura
sutil,... ubriacadora
com alè perfumat de primavera,
dolcíssima arribá fins á nosaltres,
Oh pèrfida!, una veu, veu de revolta
contra la Lley!... Oh, mísera!...
m'aturí per mirarte enamorada...
t'aturares mirantme y somrigueres...
dissort y desventura!...
ja no seguirem l'Angel aquell dia!...

(Romp á plorar, y Garraf, que no ha comprés encara la causa de sa desgracia, l'abraça.)

GARRAF. Oh, amada, ¿perquè ploras?

DONA D'AYGUA. *(Ab amargura.)*

L'aygua corrent no mor: la que s'atura
s'enterboleix y exhala
baf de mort!... Aturada entre tos braços
un baf de mort entenebrá ma pença!...
Tu sol fores mon bé desde á les hores,
y en mon cor com á Deu vaig adorarte!...

GARRAF. Tu ho fores tot per mi, la vida mia!;
ton cor mon paradís, tos ulls ma gloria!...

DONA D'AYGUA. Per això suspirám entre tenebres!...

GARRAF. L'amarnos ¿fou un crim?

DONA D'AYGUA. Ho fou recloure
la fi del nostre ser dins l'estretura
de la vida sensible!...
Entre tos braços
reclosa y estancada,
mon cor va desvaneixe's!...
Cremant en ton amor mon ser va fondre's,
y calitja,... boyrim, en mon desvari
volguí pujar fins á l'Etern!...

GARRAF. Tristíssim
recort!... Ay!... A les hores
començá mon penar qu'encara dura!...

DONA D'AYGUA. Quin fret al retornar!... Damunt ma testa
tronava retrunyint per dins els núvols
la veu irada del Etern, y oh, mísera!
caiguí desde l'altura
fuetejada pe 'ls llamps que m'estimbaren
fins al fons hont l'avench ¡ay! va engolir-
[me!...

(Se deixa caure abatuda pe 'l dolor demunt una roca de la Cova plorant sense consol.)

GARRAF. Alenada d'infern!... Ratxa funesta
d'ergull, y que 'l deixares
de recremat al Paradís!... Magnífich
palau enderrocat, ¿no tindrá l'Home
força y virtut per'ajuntar tes runes
y alsarte esplèndit com abans?... Corona
cayguda de mon front y feta troços
¿quí collarte podrá perqu'altre volta
d'eix rey descoronat lo front cenyexis!...

(Ella, al sentir aquestes exclamacions, s'posa de peu dret.)

DONA D'AYGUA. L'angel que abandonárem!...
GARRAF. Qui pot ferho!...
DONA D'AYGUA. L'angel!... ¿Perqué vingueres sens'ell? ¿com no 'l cridares?
GARRAF. May més l'he vist... ¿Hont es?... ¿Com s'anomena?
DONA D'AYGUA. ¿Ni ja 't recordas del sant nom de Labor!..
GARRAF. ¿Labor!...
DONA D'AYGUA. Labor es l'Angel!...

(Garraf per tota resposta 's tapa la cara ab les mans y vivament apenat romp á plorar.)

¿Per qué ploras!...
GARRAF. Ell mateix ¡ay de mi! vingué á trobarme!..
DONA D'AYGUA. Oh, Cels!... ¿Y què va dirte!...
GARRAF. Va prometre 'm tornarme 'l bé perdut...
DONA D'AYGUA. ¿Perqué suspiras!...
GARRAF. Vestit, cubert com jo mateix de mísera sarja mortal, no'l coneguí!... Perdóna'm!...

(S'ajonolla davant la Dona d'aygua que 'l té abraçat y diu ab pena:)

Li neguí l'amistat que 'm demanava foragitantlo de mes valls!...
DONA D'AYGUA. Qué feres!...

(Defalleix y s'deixa caure demunt una roca mentres Garraf, ajonollat davant ella, plora ab el cap demunt la seua falda.)

GARRAF. Oh, Labor!... Labor!...
DONA D'AYGUA. Labor!...

(Dins la fosca, al enfront, apareix un cercle de llum esmortida que va avivantse y acostantse.)

DONA D'AYGUA. Oh, llum del Paradís!... Claror divina!...

(Aumenta la resplandor y dins el cercle lluminós s'hi distingeix clarament á Labor. La Cova está tota iluminada.)

DONA D'AYGUA. Garraf!... Garraf!... Mans juntes ajonó-lla 't!...
Es l'Angel del Senyor!...

(Ajunta les mans y s'ajonolla extasiada davant l'Angel. Garraf, que ja está ajo-

nollat, alsa 'l cap y al veure á Labor davant ell ajunta les mans y exclama:)

GARRAF. Oh, Labor!... Labor!...

(La Fatiga acotxada enterra ronca com un cá que va per abordar á algú y diu:)

LA FATIGA. Oh, malehit, enfora!...

DONA D'AYGUA. Salve!... Salve!... Després de tans de [setgles
de fosca, la clarísima
llum que 't circunda en mos esguarts, oh [Labor,
novament resplandeix... Benvingut sias!...

GARRAF. Oh Labor, apiáda 't
de ma miseria y alsa 'm!...
Redimeixme!... Recream!...

LABOR. Del fanch ahont la culpa
va sepultarte, aixeca 't!...

(Mentres Garraf y la Dona d'aygua s'alsan, la Fatiga diu ab ira:)

LA FATIGA. Allúnya 't... Calla!... Calla!...

(Labor avança vers Garraf y allargantli l'eyna santa del treball, li diu lo mateix que va dirli á n'el primer acte:)

LABOR. Garraf, pren aquesta eyna y may la deixis: ab ella serás fort!...

(Garraf pren l'eyna de mans de Labor y la besa: la Fatiga al véureu s'alsa furiosa y va acostantse á Garraf que ab l'eyna á la má la mira y, com si dubtés encara de la virtut de Labor, li diu:)

GARRAF. ¿Podré sortir d'esta presó?

DONA D'AYGUA. *(Encoratjantlo.)* Deslliura 'm!...

LA FATIGA. Llança aquesta eyna!... Labor fabuleja!...

DONA D'AYGUA. Apréssa 't y deslliura 'm!...

GARRAF. *(Indecís.)* Labor!... Labor!...

LA FATIGA. El Paradís que cercas es un somni!...
Ton regne es un fossar!...

DONA D'AYGUA. Amunt!... Enláyra 't!...
Torna 'm al niu de mes amors primeres!...

GARRAF. D'esta fonda presó tréume 'n, oh, Labor!...

LA FATIGA. Allúnyate 'n!... No 'l cridis!...

DONA D'AYGUA. Acòstathi y esguarda 'l!...

LA FATIGA. No 'l miris!... Cluca 'ls ulls y pera sempre
dins el no ser enfónsa 't!...
DONA D'AYGUA. Esguarda 'l... Ves ab ell, y á l'alta vida
de l'esperit aixéca 't!...

(Labor resplandeix com un estel dins la fosca de la Cova; l'indecissió de Garraf acaba, y resolt á seguir á Labor li diu:)

GARRAF. Treume del fanch!... Deslliura 'm
dels forts lligams de la materia!... Oh, [Labor,
aixeca 'm; dona 'm ales per atenyer
l'Infinit, l'Infinit...
LABOR. Vòlahi!
DONA D'AYGUA. Volemhi!...
LABOR. } Volèmhi!... Amunt!... Enláyra 't,
GARRAF. } Enláyra 't, Oh Esperit!...
DONA D'AYGUA. Oh, Cor, amunt!... La set que 'ns ator-
de coneixer y amar sols apagarla [menta
pot Deu, sols l'Infinit!...
LA FATIGA. Vella serpent, redréça 't
y aborda l'Esperit!...
Passions, lladrau!... Oh, Carn, álsa 't va-
[lenta!...
Labor deslliura 'l presoner!... Lladráuli!...
Oh, Lladre!... Malehit!...

(Desapareix á ma esquerra ficantse á un esboranch de la penya. Labor, estenent el braç dret, indica á Garraf que acometi 'i mur de roca viva de l'enfront que l'empresona, deturantli 'l pas. Garraf avansa resolt alsant ab la ma dreta l'eyna santa del treball; els murs de roca viva van desfentse y s' fonen com si fossen de fum; la cova deixa d'ésser Cova y apareixen les Costes y Valls de Garraf plenes de verdor y rumbetjant com en temps de primavera. Les filles de Garraf, desde un Coster de l'enfront, no bé veuen sa mare, baixan corrent vers ella per abraçarla. Garraf, al veure davant ell l'encontrada feta un verger espléndit, com en los jorns ditxosos de sa jovenesa, exclama:)

GARRAF. Oh, Paradís!... Victoria!...
DONA D'AYGUA. Oh, Llum!... Oh, Cel!... Oh, Gloria!...

CHOR. Laor, laor á Labor,
á Labor vencedor!...
LABOR. A Deu tota alabança,
gloria y honor!...

(Lo que fou areny desolat es un verger de flors hont compareixen en llarga processó totes les Arts y Ciencies que dormian en la potencia intelectual de l'Home que, en la rondalla que aquí fineix, hem nomenat Garraf. Totes aquestes nobles dames ajuntan sa veu á la de Garraf, la Dona d'aygua y el Chor, y cantan aquesta prosa del B. Mestre Ramon Lull:)

TOTHOM

«Amorós Senyor:

»En axis com per gran secada se secan les fonts,... é »moren les erbes,

»En axis per l'acabament, quant nosaltres cerquem per »nosaltres meteixos, crexen é multiplican en nosaltres los »defalliments nostres;

»Mes en axis, Senyor, com per gran abundancia de pluja »s'omplen... les fonts é 'ls torrents,

»En axis, quant cercam los nostres acabaments en vos, »tots los defalliments nostres tornen en acabaments.»

FI

NOTA: Respectant el criteri de l'autor de l'obra en la qüestió ortogràfica, s'ha seguit l'ortografía qu'ell usà en la primera edició.

LLIÇONS DE PIANO
CANT I COMPOSICIÓ
PER MÈTODES MODERNS

Mestre

Antoni Ribera

Per a detalls dirigir-se a *La Cultura musical popular*, carrer d'Aragó, 257, o a l'*Unión Musical,* Porta del Angel, 1.

La tècnica ix del esperit,
no del mecanisme.
LISZT

Ensenyança del piano. — Avui dia ja no's cansa ni emboteix els sentits del deixeble amb exercicis purament mecànics, ans al contrari, des de èl començ se li ensenya a frasejar, cantar, analitzar, reconstruir i donar vida i poesía a l'obra que estudía. El mecanisme l'obté per medi de l'execució lliure, natural, valent-se del propi pes del braç, procurant transmetre'l a l'extremitat dels dits i graduar sa intensitat, dominant els moviments d'abducció, supinació, eliptics, etc. Amb aquest sistema d'ensenyança s'obté una claretat i plasticitat insuperables en l'execució. (Recordeu tan sols al incomparable pianista en Artur Rubinstein i sa manera de tocar, producte d'aquest sistema d'ensenyament.) El sò es produeix plè, segur, flexible, avellutat, obtenint-se fortíssims orquestrals sense duresa i pianíssims sonors. El deixeble intel·ligent avença ràpidament, amb pas segur i sens cansanci, lo que jamai logra seguint les ensenyances velles.

Ensenyança de cant. — Aqueixa també està desorientada. Des de'l descobriment del laringoscopi pel cèlebre cantant García, totes les escoles s'han tornat mecanístiques. S'omple'l cap del deixeble de fórmules, se li obliga a pensar en la posició de la boca, llavis i llengua, en respirar d'aqueixa o d'aquella manera, en posar la veu al pit, al cap, etc... i acostuma a succeir que el qui té ja de natural la veu ben

impostada i canta dintre una tesitura de dues octaves o més amb veu completament igualada (sens lo que se'n diu pas de la veu) cau en mans d'un mestre que a la força li fa sortir els registres i li fa malbé així en poc temps completament la veu. En canvi, lo primer i essencial, lo que era la norma de l'antiga escola de cant italiana, o sigui la educació del oit, cercar sons hermosos i que siguin produits sens esforç de cap mena, ensaijar la agilitat en tota classe de veu, no forçar ni sortir-se dels límits naturals, tot això està completament descuidat.

Ensenyança de composició. — Diem de composició i no d'armonía o contrapunt, perque avui dia ja's deuen tenir d'estudiar les tres branques d'un cop i d'una manera racional i clara, ja que'l deixeble sab tot seguit de què's tracta i en poc temps pot analitzar, armonitzar i compondre. Com es de suposar, amb aquest mètode ni s'omple son cap amb baixos xifrats ni se'l fa divagar sobre les innombrables inversions dels acords, sino que desde'l primer moment es concentra sa mirada sobre'l valor dels tres acords fonamentals dits de tònica, dominant i subdominant. Però en això, al igual que en l'ensenyança del cant, lo principal es l'educació del oit i per consegüent (com que la musica no és matemàtiques, sino expressió de sentiments), els exercicis no's faràn mai de memoria, ans al contrari, al piano. D'aquesta manera tots els exercicis perden la rigidesa escolàstica i son el començ que condueix al lliure desenrotllo de la personalitat.

EL POEMA COMPLERT EN PAPER DE FIL
ES VENT AL PREU DE 4 PESSETES EN LA
LLIBRERÍA VERDAGUER